

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónap . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttérli ozikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Sovinizmus.

III.

Jogosult-e, hogy a hazai zsidóság oly betegesen érzékeny legyen minden mondat iránt, amiben a „zsidó” jelző előfordul? Oly ellenséges-e a társadalom irántuk, oly törvények hozhatnak-e, amelyek ellenük irányulnak, kevésbé vannak-e ők jogokkal felruházva, mint az állam bármely más polgára? Miért sietnék hát mégis általánosítani oly mondásokat, melyek nem általánosíthatók? Miért rémülnek meg annyira a bevándorlás korlátozásának még az említésétől is? Miért sietnek annyira szolidaritást vállalni a felvidéki hitfelekkel? Hisz ég és föld köztük a különbség! Az üzleti szellem az egyetlen vonás, melyben hasonlítanak, de ez a magyar, mondhatjuk intelligens zsidóban becstelenséggel, megbízhatósággal, bizonyos mértékű gavalallal, idomos mérséklettel és jószívűséggel párosul, míg a felvidéki, műveletlen elemnél családság, alacsony gondolkodás, fukarság és piszkos pénzviszonytal, mely semmi esztől nem riad vissza, ha reméli, hogy bőre mindamellett épségben maradjon. Miért sietnek hát védekezni, mikor arra nincs szükség? Miért iparkodnak ők felkelteni a gyanút, mely a szükségtelen védekezés nyomán fakad?

Kár, hogy Egán memoránduma nem jött köztudomásra, hadd ismerték volna meg mindnyájan azt a népséget, melylyel annyira siettek magukat egyesíteni.

Zugon van egy kereskedő. Husz évvel ezelőtt egyetlen fillér nélkül jött oda, ma közel milliónyi vagyon ura. Valószínűleg Örkény és a határtól Vereckéig, az egész roppant területen alig van rutén parasztnak barma, a mely nem a Neumann Viktor ur kegyelméből az övé, alig van gazda, akinek birtokára ne volna valami követelése bekebelezve. Nos, izraelita polgártársaim, önök inkább értenek a kereskedelemhez és a gazdasághoz, mint én, ugyan mondják, tisztességes polgári uton, azon a szegény vidéken, de bárhol is ez országban, lehet-e ennyi idő alatt ekkora vagyont szerezni?

Egy vagyonos tanító vásárról jövet tért egy utszéli korezmába, hol iszogató parasztok számolatták össze a korcsmárossal tartozásukat. A tanító jókedvűen kérdezte: Nos, zsidó, hát én mennyivel tartozom? — Négyszáz forinttal — volt a felelet s mindketten nevettek reá. Rövid idő múlva kézbesítették a tanítónak a keresetét négyszáz forinttal és hiában szólott mellette minden egyéb körülmény, az Egán által is említett egy koronás tanuk igazolták, hogy ezt a tartozást előtűnt elismerte s a bíróság kötelezte a lefizetésre.

Felvidéki családból származó bíró működött évekkel ezelőtt a felvidéken.

Jól ismerte embereit s olyan esetekben, a mikor eskü általi bizonyítás vált szükségessé, úgy irányította a tárgyalást, hogy a zsidó félnek ajánlatsék fel az eskü. Ha a fél belement, a rabbit hívatta s a rituális esküt követelte. Nem volt rá eset, hogy a fél a rabbi-val folytatott tanácskozás után követelésének csak egy részével is meg ne elégedett volna, maga ajánlván fel az egyezkedést inkább, minthogy a súlyos vallási esküt letette volna. A perek nagy része kiegyezéssel végződött, de a bíró lakása egy év alatt háromszor égett le, éjjel rálöttek kocsi-jára, fegyelmi vizsgálatot kapott, de óvatosságra folytán, mely e tényleg szabálytalan eljárásnál nem volt felesleges, minden eredmény nélkül, míg végre nem sok idő múlva, talán érdemeinek jutalmazásául, más helyre, magasabb állásra nevezték ki.

Hiteles forrásból, részint Ungmegyében szerzett személyes tapasztalataimból merítettem, részben maguktól a szereplőktől és más szavahihető, a viszonyokkal ismerős előkelő ruténektől hallottam nagyon sok ily esetet, a melyből háromat reprodukáltam.

Nos, uraim, önök vagyona is ily uton lett egybegyűjtve? Ily eszközökkel dolgoznak önök is?

Nem. Egészen más okokból védik önök hitorszoikat. Mert másutt csak az antiszemita, a ki nem ad annyi jogot a zsidóknak, mint más embernek; de nálunk jaj annak, a ki nem ad több jogot a zsidónak, mint másnak. Abban, hogy hitfelek ott uszórát, valóságos rablást visznek véghez, abban önök nem látnak antichrisztianizmust és nem siettek kijelenteni, hogy azok üzelmei károsak önökre nézve, mert gyűlöletet szítanak

a zsidóság ellen. Csak mikor végre egy tisztességes, derék nép érdekében történik valami, akkor látnak mindenben antiszemita igaztást és jelentik ki, hogy önök is követelik a megtorlást, saját reputációjuk érdekében.

Vallják be, hogy ez különös fényt vet önökre s én bevallom, irigylem önöktől ezt a sovinizmust.

És bevallom, hogy Egánnak ezt a nyilatkozatát megdölgötlannek tartom. Végre is, egy felnőtt embernek tudnia kellene, hogy Magyarorágon van ugyan gondolatszabadság, de nincs — beszédszabadság.

De azt is bevallom, hogy nagyon örülök annak, hogy Egán ma is ott van és működik. Nem olyan nagyon alaptalan félelem az a ruthénéknél, hogy a szövetségi boltokat felfogják gyújtani. A mult példái és azok a patriarchális közbiztonsági viszonyok, a melyek ott vannak, némi alapot mégis nyújtanak e hitnek, többet, mint az ember Budapesten gondolná. S ha Egán ma Mezőhegyesen van és a tudatlan nép közé kiszivárogozik, hogy a zsidók miatt kellett mennie annak, a kit az a nép valami félistennek, a magyarság hatalma megtestesülésének tekintett, nincs az az erő, az az ékes szólás, a mely többé a bizalmat helyreállítsa benne saját ügye iránt.

És végül bevallom, hogy én a sovinizmus diadalát látom abban a mentési munkálathoz, a mely a magyarság nevében és dicsőségére folyik ott fenn, a Beszkek bércei között. Mi lenne az más, mint félve és akadozó nyelvvel bár, de világos kijelentése annak, hogy ez az ország mégis a magyaroké és az ő hűveiké?

Végre a magyar állam halkan bár, de érthetően kijelentette, hogy neki nem mindegy, ki él határai között, kijelentette, hogy a magyarsághoz hű polgárait kötelességének tartja védelmezni az idegenek ellen s ez az elv ugyanaz, a mi magasabb fokozat az Unió bevándorlási törvényében, a poseni lengyelek és az elzász-lotharingiai francziák s a franczia baszkok ügyében nyilvánul, midőn a nemzet erővel is védelmezi önmagát és barátait és hadat üzen az ellenségeinek. Ez a sovinizmus elve. Igaz, hogy ez nálunk nagyon szerény és gyenge, de kilehet mutatni. S bár főképen gazdasági a felvidéken végzett munka, de eredményeiből talán mégis kitűnik, hogy a sovinizmus, az erős faji érzet nem oly megvetendő eszköz a politikának és talán ezek az eredmények mégis képesek lesznek ennek a hitelét veszített jelzőnek tiszteletet szerezni.

Most még csak annyi megjegyezni való lenne, hogy én sem vagyok antiszemita. De bár tényleg nem vagyok az, nem erősítem. Nekem sem hinnék el. Végre is olyan antiszemita lenni, mint Egán és Bartha: dicsőség.

Dr. P. R.

Politikai hírek.

A főudvarmester — vicinálista.

Határozottan felébredt és ágaskodik benne az ambíció, a virtus. Tudniillik a főudvarmester urban. Nem elég neki az udvari méltóság. Titulus sine vitulo ez (azaz jelenleg mégis titulus cum vitulo) és nem igen nyújt lehetőséget a tettekkel ténykedésre. A kegyelmes ur tehát gyümölcsözőbb kitérítések után néz és nem hiába néz. Holnapután megválasztják a budapesti bankgyűlés elnökigazgatójává, most pedig, mint a soproni szabadelvű lap írja, ugyancsak az elnökigazgatói állásra lesz megválasztva a kegyelmes ur a győri-soproni-ebenfurti vasút által. Lám így kezd az az ur ama rettentő fenyegetéseinek beváltását, hogy ismét tetteikkel tényező önjait lenni a közéletben.

— A miniszteriumok vasárnapi munkaszünetére Nagy a szenáció a miniszteriumokban: Széll Kálmán elrendelte a vasárnapi munkaszünetet a miniszteriumokban és a vasárnapi munkaszünetet már vasárnap meg is volt. Az eszme nem új, régen hangoztatták már, de Bánffy Dezső báró nem „helyeselte az eszmét” s inkább szombatba tette volna a munkaszünetet. Bánffy Dezső báró azonban ment — és Széll Kálmán behozta most a vasárnapi munkaszünetet úgy, hogy az inspekciós hivatalnokokon kívül vasárnap már minden miniszteriumi tisztviselő egy egész szabad napot élvezhetett. Főléleget tán megjegyezni, hogy ez az intézkedés nagy örömet okozott az egész tisztviselői karban; örömet okozott azonban másutt is.

A háború.

Kronje megadta magát.

(Hivatalos jelentés). Lord Roberts Paardebergből tegnap reggel 7 óra 45 perczkor a következőket jelentette:

Kronje ma reggel a hajnali órákban összes csapataival föltétlenül megadta magát. Kronje most mint fogoly táborban van. Csapatainak tényleges létszámát később fogom közölni. Remélem, hogy ő felségének kormánya ezen eseményt, mely a majubei csata évfordulóján történt, megfelelő dicsővel veszi tudomásul.

Elérkezett hát végzet a hősnek, kinél elszántabb, eszesebb és vakmerőbb tábornoka nem volt a buroknak. Ő, aki százszor megalázta az angolokat az 1881-iki háborúban, ki a mostani háború két legnagyobb diadalának, a magersfonteini és a spionskopi csatának vezetője volt, fegyverét lerakva, most maga van fogságában az angoloknak, kik rettegtek nevét, mely balvégzete volt az angol fegyvereknek. Hogy jutott erre a sorsra a hős, tudja az egész világ, mely lélegzetfojtva várta hősi harcának híreit. Az angol négyszerez hadereje körülfonta, behálózta őt, de így is alig tudta megfogni. Mikor aztán már megfogta, tizenegynapig, február 15-től 27-ig kellett őt szorongatnia, hogy roppant verálodozat árán megadásra bírassa. Ezt tudja az egész világ. De azt már kevesebben tudják, mi az emberek figyelmét a zavaros harctéri táviratok között elkerülte, hogy Kronje nem a maga hibájából került ebbe a végzetes helyzetbe.

Mikor a magersfonteini csata után, melyben Methuont tönkreverte, körülzáncolta ellenfelét úgy, hogy az menekülni sem tudott, egyszerre elhívták őt a nyugati harctérről, hol életnek-halálnak volt ura. Elhívták a Tugela-folyóhoz, hol Buller és Warren egyesült támadása nagy veszedelmet hozott a buroknak. Kronje, mint a villám ott termett, átvette a Spions-Kop körüli hadak vezetését s mit Botha, Meyer Lukács, sőt maga az ősz Joubert sem tudott elérni, törbe csalta az angolokat s okozta neki a rettenetes spionskopi vereséget.

Aztán, mint a ki dolgát jól véggezte, sietett vissza a maga munkájához. De eza spionskopi hőstett súlyos következményekkel járt. Mikor a fővezér őt odaszólitotta, nem gondoltak rá, hogy Modder-Rivernél talán nagyobb szükség van rá, mint egyebütt. Senki sem gondolja, hogy Roberts és Kitchenert olyan hamar ott teremnek seregükkel. Mire Kronje a 700 kilométeres útról visszatért, Roberts serege már jó részt felvonult támadó harczvonalába és Kronjénak éppen hogy ideje volt seregét a rögtön való elfogatástól megmenenie.

Magersfontein és Kimberley között állott serege, mikor az angolok tudvalevően megkerültek. Kronje már ott volt, de mikor visszavonulását megkezdni akarta, legyőzhetetlen akadályokra bukkant. Távollétében a burok semmit sem készítettek elő a visszavonulásra s neki, ha nem akarta egész podgyász és élelmiszervonalát, meg löszkeresztjét elveszteni, ha nem akarta legjobb védőeszközeit, pompás nagy Creusot-ágyuit az ellenség zsákmányául hagyni, csak lassan lehetett elvonulni. Ahogy ezt a visszavonulást megcsinálta, az egész európai katonai sajtó csodálatát keltette föl. Úgy állt tudvalevően a dolog, hogy míg French tábornok előre tört Kimberley felé, nyomon követte Kelly-Kenny gyaloghadosztálya.

— A két hadosztály közt maradt szűk résen siklott át Kronje olyan bravúrral, melyhez hasonlót csak kevés generálisnak adatott véghez vinnie. Aztán vonult vissza gyorsan a Modder-folyó partján, óriási csordákkal, podgyászteherrel és nehéz ütegeivel, zaklatva a táborában levő gyermekek és asszonyok gondjától. Sietett Bloemfontein

felé s két napig az angolok alig tudták merre van. Üldözték, keresték minden irányban. S mivel az angol üldöző csapatoknak nem kellett podgyászukkal törődniük — ott volt az Roberts főhadiszállásán Jakobsdaalban — hamar utól is érték.

Konje éppen a Modder-folyó északi partjáról a délre akart átkelni, hogy a Bloemfontein felé vivő egyenes uton gyorsabban menekülhessen, mikor északról rátámadt Kelly-Kenny hadosztálya, a déli partról meg elébe vágott Macdonald és Knox tábornokok egy-egy dandára. Kronje visszaverte az angolokat és átkelt a folyón, de míg ezt véres harczczal kierőszakolta az angolok erősítést kaptak. Északról French tábornok lovashadosztályok, délről maga Roberts vonult oda egész seregével s mielőtt Kronje mozdulhatott volna, körül volt fogva. Nyolcezer embert így zárt körül harmincezer ember, hogy aztán tíz napig közelébe se tudjon férkőzni, csak ötven ágyú állandó pusztító tüzével.

Siettek ekkor a burok mindenfelől, hogy elmentsék Kronjét. Délről Delarey bur tábornok, délkeletről Devet, keletről Botha érkeztek sorra, mindegyik több ezernyi emberrel. De próbálkozásuk megtörtött az angolok külső gyűrűjén. Roberts ugyanis megmaradt 20—25 ezernyi emberével övet formált a Kronjét támadó 30,000 ember körül s ezzel minden támadást visszavert.

Kronje lenn volt mélyen a folyó medrében, az angolok fenn, a folyót szegélyező magaslatokon s ágyuikkal könnyen belökeltek a Kronje táborába. Éjjel-nappal folyt ez a tüzelés, s hogy mennyit pusztított el a burok között, majd csak ezután fog kiderülni. A szelidarcu de elszánt Kronje állta a harczot, a míg lehetett s aztán ma — megadta magát.

Tette napján a Majuba-hegyi csatának, melyben — 1881-ben történt — Kronje fegyvertársa, Schmidt tönkreverte az angolok seregét épp a Paardeberg ellentett pontján, Natal északi csucsán.

A szabadságszerető világot nagy szomorúság érte, az igazság, a jog, a szabadság harczosa pillanatra elbukott. De nincs még vége a háborúnak, áll még a Majuba-hill és alatta Joubert sok tizezernyi harczossal. És lesz még egyszer Majuba-hill gyásznapja az angoloknak.

Válasz L. J., vagyis dr. Szádeczky Lajos bírálatára.

Semmi sem könnyebb dolog, mint „lehuzni” valami irodalmi munkát. Különösen könnyű ez a mesterség, ha rosszakarat, gúnyorosság, elfogultság, sértettség vélt hiúság, szenvedélyesség, szenzáció-keresés és az a tudatos szándék vezet a bírálót, hogy — mellőzve a munka előnyeit s az író célzait — egyes kiszakított részekkel vezesse félre az olvasó közönséget, melyről tudja, hogy úgy sem veszi elő a lerántott munkát, hogy meggyőződjék a bíráló állításainak valóságáról és saját maga alkosson magának fogalmat a munka értékéről. Erre a közönségnek nincs ideje, de — a szenzáció megvan s a rosszakaratu bíráló boldog!

Ilyen egykori t. tanáram: dr. Szádeczky Lajos is és bírálat, melyet L. J. betűk mögé rejtőzve az „Erdélyi Múzeum” legújabb, februári füzete 94—98. lapján a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában tavaly husvétkor megjelent „Erdély fejedelmi interregnuma (Izabella királyné diplomáciai működése) 1551—56” cz. (126 lapnyi) „munkáskám”-ról közölt. Ám jelentkezzék L. J. úr, itt a nyilvánosság terén szólítom fel, mert a míg ezt nem teszi és egyuttal ki nem jelenti, hogy bírálatát maga írta minden befolyásolás és segítség nélkül, addig Szádeczky annak írja: stilusa, gúnyorossága s az előzmények terhelő adatai alapján. Tessék tiltakozni ellene, ha jó lelkiismerettel teheti!

Szádeczky e cikkére el voltam készülve, még mielőtt munkám megjelent volna.

De ennek az alábbi oka s kort, meg tanárt jellemző története van.

Tizedik éve foglalkozom magam is Erdélyország XVI. századi történetével, a mihez az első impulzust nekem Szádeczky adta s ezt hálásan ismerem — és ismertem — el mindig, mert ő vezetett be legelőször az oklevél olvasás titkaiba s én a tanítványi hüségéről és a személyes iránti illő tiszteletéről soha egy perczig sem feledkeztem meg. Annál megfoghatótlannabb, hogy a mióta külföldi gyűjtésem és tanulmányaim eredményéből egyet-mást közöltem, Szádeczky a leggyorossabb és kihívó módon beszél és izgat mindenfelé ellenem. Kezdte Kolozsvárt, tanári körökben, folytatta vidéken és a fővárosban, akadémikusok körében. Most pedig rátért a nyilvánosság terére s hogy miért most s nem már előbb, annak is meg van az oka. S teszi mindezt úgy látszik azért, mert bátorkodtam én is írni Báthory Andrásról és Zsigmondról, Báthory István királyról, Izabelláról és János Zsigmondról stb., a kikről (évekkel ezelőtt) ő is írt. Az ilyen munkát ő szokott szavajárásával „kalászsze-degetésnek”-nek nevezi, még ha az ember a külföldi tarlójan járdogált is, hogy új maggal termékenyítse a történelem hazai földjét. Mert saját művei iránt annyira elfogult, s a mit megírt, azt olyan örökeleti szentírásnak tartja, hogy valósággal sértésnek tekint, látom, ha más is írni merészkedik azokról, kiknek történetére Szádeczky, úgy látszik, monopoliumot vett Kilitól. S kétszeres a merénylet, ha az egykori tanítvány nem tekint befejezve az, a mit 10—18 év előtt megírt. Pedig a történetírás terén is óriási a fejlődés, de Szádeczky feleli azt is, hogy talán semmi sem évül el az adatoknál alulról történeti műveknél hamarabb, mert a mit ma igaznak tartunk, szerencsésebb közü kutató vagy egy véletlenül feltűnő adalék holnap megdönti, a mint azt saját munkáin is tapasztalhatta.

De lássuk, hogyan fejlődött ki fokozatosan az összekülönbözés köztem, a tanítvány és Szádeczky, a tanár közt?

Mikor Szádeczky még a fővárosban élt, lehozatta magának a bécsi cs. és kir. udvari államlevéltár Filiale osztályának (a nyomtatott katalogusban leírt) 282. számú kézirati kötetét, mely Ferdinándnak Izabellával folytatott alkudozásaira vonatkozó okleveleket tartalmaz egykoru, gondos (talán hivatalos) másolatban s megelégedve ez egyetlen kötet különben gazdag, de hiányos anyagával, azt „Izabella és János Zsigmond Lengyenországból. 1552—1556.” cz. értekezésében dolgozta fel „levéltári források alapján” 1888-ban (8-r. 96 lap szöveg) az Akadémia kiadásában. Más kutató talán kérdősködött és utána nézett volna, vajon nines-e egyéb oda vonatkozó anyag Bécsben (ha messzebbre nem is gondol), hisz ugyanabban a levéltárban (ma két lépcsővel lejjebb, ugyanabban a palotában) megvannak a Szádeczky használt másolati kötet iratainak eredeti is, száakra menő egyéb vonatkozó aktákkal együtt. No, de ez pedantéria és izlés dolga lehet s nem tehetünk róla, ha neki a további kutatáshoz nem volt kedve.

Három év múlva néhai dr. Huber Alfonz bécsi egyetemi tanár kalász-szedegető természetével újból megmerészelte írni a már Szádeczky által tárgyalt korszakot és 1891-ben megjelent „Die Verhandlungen Ferdinands mit Izabella von Siebenbürgen. 1551—55.” cz. ki értekezése 3. lapján idéző jelbe teszi Szádeczky „levéltári források alapján” való munkálkodását s róla szó szerint ezt írja: „hogy szerző azonban nem tárgyalta behatóan a műve czimlapján jelzett egész időszakot, hanem annak csupán 1553. karácsonyától terjedő második felét, épen azt a korszakot, a mely csekélyebb fontosságú... A mit pedig a bevezetésben az Izabella lemondásáról szóló oklevél előtti időről s magáról az okmányokról közöl, rendkívül hézagos és hibáktól sem mentes!” Huber tehát észrevevén Szádeczky munkája hézagát, „célja volt annak kitöltése”, a mi neki sikerült is a bécsi államlevéltár Hungarica osztálya 1551—53. közti gazdag anyaga alapján. De az ő munkája sem teljes — a „leczkötés” vádjá nélkül — azt hiszem mulasztást követett el, hogy ugyanazon bécsi levéltár egyéb gyűjteményeit nem tanulmányozta át; meg, hogy a mint 1553. karácsonyáig ért az események tárgyalásával, egyszerűen elővette Szádeczky könyvét, s

annak nyomán mondja el műve végén — a mint maga is bevallja — mindazt, a mi Izabella s fia visszatéréséig történt. Befejezetlen műve egyébiránt osztrák szellemben írott, a mi ugyan nem lephet meg, de munkája kivált azért érdekel, mert benne Ferdinánd szépségét, igéreteinek következetes be nem váltását — sajátos felfogásával — diplomáciai ügyességnek tartja s azzal menti, hogy hisz Erdély megnyeréséért ugysis sokat áldozott már!

Nagyon érdekelt a tárgy s a két hiányos munka. Láttam Bécsben, hogy Szádeczky műve *kiszárolag* csakis a bécsi másolatot követi anyagára támaszkodik, s mivel annak első jelentése 1554. jan. 11-ről, a legutolsó pedig 1555. ápril. 5-ről való, az értekezés csupán az e kettő közti 14 hónapi időköz történetére bir kuffói fontossággal. Hát lehetne ennél „kevesebbet adni” a „sokat ígérő” cím helyett, a mely öt év történetét helyezi kilátásba az olvasónak! Erre én is elmondhatom, a mit reám olvas elfoglaltságában, hogy ennek kitétele a czimlapra „lett volna a szolid eljárás”, mivel különben is, az egyenes ut a legrovidebb. Mert a mikor Szádeczky a 14 hónap előtti és utáni dolgokról ir rövidesen (műve 1—8, és 91—96. lapján) fel sem használva és nem is ismerve kellően a tárgy irodalmát, azok csupa általánosságok, telve kisebb-nagyob botlásokkal és megbocsáthatatlan tévedésekkel, melyekre Huber és Kropf Lajos is célzott.

Czélomul tűztem ki tehát: áttanulmányozni ismét az egész tárgyat, hogy kitöltsem történetírásunk azt a hézagát, mely e két monographia mellett is megmaradt s kiengeszteljem e kor — szent koronáknak a Habsburgok hatalmába kerülésének kora — szereplőit illető eddigi ismereteinket. E munkához főleg dr. Károlyi Árpád és Huber buzditására fogtam, midőn átnéztem a bécsi államlevéltár *Hungarica*, *Turcica* és *Polonica* három nagy osztályának roppant anyagát, s azonkívül egymásután még Bécs 1 más, Krakó 3, Lemberg 2, Boroszló 1 és Varsó 3, Kassa 1 és Budapest 1 köz- és magánlevéltárában találtam, s gyűjtöttem össze munkám nyers anyagát, felhasználva a kérdésre vonatkozó magyar, német, francia, oláh és lengyel irodalmat is.

Befejezve munkámat, benyújtottam az Akadémia II. osztályának, a hol átmenvén a szokásos előzetes bírálaton, 1898. okt. 10-én mutatta be az osztály felolvasó ülésén dr. Komáromy András, kit nemrég bizott meg az Akadémia Erdélyország történetének megírásával, s így elhiheti Szádeczky, hogy előtte Erdély története nem terra incognita.

Bemutatott és kiadásra elfogadott értekezéséből előbb egy 11 lapnyi *kivonat* jelent meg az „Akadémiai Értesítő” 1898. novemberi füzetében, s ez időről kezdve Szádeczky a presszió-gyakorlás és befolyásolás minden eszközt felhasználta ellenem, hogy munkám meg ne jelenhessék. Czéli azonban nem ért, mert dolgoztam mégis megjelent az akadémiai „Értekezések a történeti tudományok köréből” XVIII. kötete 2. számaként, mult év márczius havában.

Azóta egy év telt el, s én havonként lestem, vártam Szádeczky kritikáját. Az ember azt hitte volna, hogy készült reá, hisz elvárhatjuk, hogy a tanár egykori tanítványa művét *jóakaruhallg* és *főleg tárgyilagoss*an bírálja, ha már egyáltalán figyelmére méltatja. De Szádeczky e helyett egy éven át az „agyonhallgatás” modern eszközével honrolta, s tán most is hallgatna, ha a „Századok” m. évi decz. közepén megjelent füzeté borítékáról nem értesül, hogy a „Magyar történelmi társulat” megbízásából *Izabella királyné* (egész 40 évre terjedő) *életrajzát* írom, mely még ez évben meg fog jelenni a „Magyar történeti életrajzok” cz. ismert, diszes vállalatban. Ekkor Szádeczky az „Erdélyi Múzeum” munkatársai közül úgy látszik bírálót nem kapván, megírta maga azt L. J. betűk alatt, hogy diszkreditálja másikat, nagyobb munkámat s figyelmeztetése megbízomást s az olvasó közönséget előre a későbbi életrajz silányságára, melynek néhány fejezetét mostani lerántott értekezésem anyaga fogja mindenesetre alkotni.

Nyíltan, saját neve alatt azonban nem léphetett fel Szádeczky, mert érezte, hogy az valahogy — irodalmilag nem korrekt dolog, tudva azt, hogy annak idején 1898. decz. közepén megküldtem neki munkám előszavának korrekturáját s *beleegyeztem* abba, hogy az, azokkal a *törlekkel és bejegyzésekkel* jelenjék meg, melyeket ő tett rajta, nehogy esetleg reá nézve valami sérelmes maradjon benne. E figyelmes udvariassággért talán számíthattam — pártatlanságára, hisz ha sejttem vala mostani eljárást, egyszerűen benne hagytam volna azokat a törölt mondatokat, a mint meggyőződésem szerint írtam azokat s nem honoráltam volna beszurásait. Sőt tovább is mentem. Tisztelettel és bizalommal kértem, hogy kegyeskedjék ivenként egész munkám korrekturáját átnézni és még kiigazítható esetleges hibáira engem — a tudomány érdekében — figyelmeztetni. Levelemre azonban nem is felelt, pedig annyit, azt hiszem, a tolakodás vádjá nélkül megtehet akármilyen szembem, a ki az egyetemen négy éven át volt tanára!

De Szádeczky haragját egyéb figyelem sem tudja lecsillapítani. Így ismervé érzékenységét, udvariassan bántam műve hibáival, s erről a következőket írtam munkám előszava 7. lapján: „Szádeczky művét keveset használok, inkább csak ott, a hol némely részletét kiövíthettem, vagy helyreigazíthattam, a mit *legtöbbször hivatkozás nélkül* teszek, úgy, hogy az új adatot, vagy a régi adat új megvilágítását csak az veheti észre, a ki az ő könyvével összehasonlítja olvassa az enyémet!” „E fogadásomhoz mind végig hű is maradtam, holott — e figyelem és udvariasság nélkül — irodalmi *kötelességem* lett volna, lap szerint idézni és czáfolni hibáit, melyeket így most utóvégre csakis a szakember vesz észre munkámban.

Szádeczky e figyelmet, sajnos, nem érdemelte meg, de sebah: holtáig tanul a magyar!

Dr. Veress Endre.

Erdélyrészi Falkavadász Társulat közgyűlése.

Az Erdélyrészi Falka-vadász Társulat tegnap délután tartotta meg rendes évi közgyűlését Szereday Aladár elnökle alatt, melyen a társulat Kolozsvárt időző tagjai teljes számban jelentek meg. A számvizsgálók jelentésének s a választmány előterjesztéseinek meghallgatása után br. Wesselenyi Béla falkanagy olvasta fel a mult évre vonatkozó alábbi jelentését, melyből örömmel konstatáljuk, hogy a társulat erdélyi lötenyésztszünk érdekeit nap-nap után minjjobban mozdítja elő. A kontinensen páratlan terep pedig évről-évre több urlovast vonz ide. Báró Wesselenyi falkanagynak a társulat érdekében kifejtett páratlan munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Tudomásul vette a közgyűlés a választmányának azon határozatát, hogy a f. évi lövenyeneket szept. 30. okt. 7. és 14-én rendezi. Hét kilépő választmányi tag helyett újakat választott, illetve a kilépő tagok valamennyien újra be- választattak, míg a leköszönő győmrői gr. Teleki László helyett gr. Teleki Ártur választott meg.

Dr. Wesselenyi Béla falkanagy jelentése.

Tisztelet közgyűlés!

Mielőtt jelentésemet megtenném, egy szomorú kötelességet kell teljesítenem, bejelentvén társulatunk egyik alapító tagjának, B. Jósika Andornak elhunytát.

A tengerik késői beérése és szedése miatt a vadászatok csak okt. 11-én kezdhettek meg; a hirtelen beállott fagyok következtében már decz. 5-én be kellett azokat zárni. Ezen idő alatt, a vasárnapokat kivéve, mindennap volt vadászat.

Oktober és nov. első felében kedvezően az idő, jó szünet mellett kitűnő vadászataink voltak, dacára a nagy szárazságnak, mely miatt a magyarországi falkák ugyszólvá csak kintoltak; nekünk akárhányszor volt 2—3 killünk is napjába.

November végén azonban a hideg szelek és fagyok, nekünk is nagyon megnehezítették a vadászatokat és csak is a falkajóságának köszönhető, hogy még is tudtunk valamire menni.

44 vadászaton összesen 49 kill volt, a vadásznapok és killek száma közti ezen rendkívül kedvező arány bármely falkának is becsületére válna.

Ez évben is két falka működött felváltva; egy 15 párból álló sebes és egy lassabb husz párból. A számfelületi ebek ez évben is a 3-ik huszár czrednek ajándékoztattak.

A vadászatokon összesen 48-an vettek részt; a napi mezőnyök 15—20 lovas közt váltakoztak. Örömmel konstatálhatom, hogy falkánk jóságának, de főkép az egész kontinensen páratlan lovagló teremumunknak híre kezd a Királyhágon túl is terjedni, s évente újabb lovasok/vonz ide.

Ez évben is többen jöttek onnan hozni vadászni és ennek következtében a Hubertus-laki colonia annyira megnövekedett, hogy minden lakás el volt foglalta.

A vadászatokon 32 tulajdonosnak összesen 124 lova vett részt, melyből 88 volt erdélyi és 33 magyarországi származású; fajra nézve 22 angol televér, 87 angol félvér, 4 arab televér, 5 arab félvér, 1 lipizzai, 2 nori. A földmívelési miniszter öngyméltósága ez évben is elrendelte, hogy az erdélyi telepek fiatal menjei, vadászát és versenyen kipróbáltatás czéljából Zsukra vezényeltessenek. Ez által igen jó alkalom nyílt a lötenyésztszünk iránt érdeklődőknek a különböző eredetű és származású lovak képessége közötti összehasonlításokat tenni. Nem kis elégtételre szolgálhat az erdélyi tenyésztlöknek ezen összehasonlítás, az erdélyi lötenyésztszünk előnyére ítvén az ki. Azon 20 mőn közül, mely ki lett próbálva, csak 4 olyan volt, mely annak idejében erdélyi tenyésztlőtől lett vásárolva és épen ez a négy volt az, mely jóságra kivált a többi közül, u. m. gr. Beldi Kálmán által nevelt Mámor, br. Bánffy Albert által nevelt Vezér, br. Bornemisza Elemér által nevelt Szilágy-Cseh és a gr. Teleki Sámuel által nevelt Tíztes.

Az intéző katonai körökben is mindinkább kezdenek reájönni, hogy a katonatiszteknek legjobb iskola a vadászlovaglás. Ebből kiindulva, ez évben is elrendelte a lovasági felügyelő, hogy a m.-vásárhelyi és disztésekkel gazdagon ellátott szekrény, kettős ajtóval.

Foliot kisasszony nem szerette a mostani mőhelyekből kikerült czifra, csillogó, fényes butorokat, ellenben minden iránt, a mi régi volt, kegyeletes szeretetet érzett. Ez a szekrény a régi világból való ereklénynek látszott lenni. Megállott előtte és elhatározta, hogy abban a szobában az a tárgy tetszett neki legjobban.

Nem elégedett meg a nézéssel, a kezével érintette. A kettős ajtó alatt, két groteszk faragványu oszlop között, két vagy három fiók volt. Vajjon azok kinyílnak? A válla felett nevető bűnös tekintettel nézett az ajtó felé és megpróbálta. Mindenik könnyen engedett az érintésre. Az egyikben három vagy négy könyv volt, bizonyosan számadósok könyvek, a másikban nem volt érdekesebb tárgy egy szivar tartónál; a harmadikban csak apró, fehér papíros csomagok voltak gondosan bepakolva és úgy néztek ki, mintha virágmagokat tartalmaznának. Dora ismét betaszította a fiókokat és a fölöttük levő ajtókra nézett. A zárban egy különös alakú kulcs volt. — Azzal nem csinálhat semmi bajt, ha megnézi, hogy fordul-e az a kulcs, — főleg miután a fiókokkal olyan szabadságot vett magának. — A kulcsot megfordította; az ajtók hátra csapodtak és egy pongyolán összekötött csomag kiesett a polczról és a Dora lábaihoz gurult.

XVI.

Dorának a csodálkozó megdöbbenését a bosszuszágnak egy kis éles kiáltása követte és egy másik gyors pillantás a könyvtár ajtaja felé.

Ha Ryder most lépne be és a szekrényből kiesett csomagot az ő lábainál találná? Mit tudna Rydernek mondani? Hirtelen lehajolt, hogy a csomagot fölvegye. Az

szamosujvári honvédhuszárszázadoktól lovak vezényeltessenek Zsukra, hogy azokon a vadászatainkra kivejenzelt tisztek lovagolhassanak. Valamint a löztisztiztek is ki lettek vezényelve saját lovaikon.

A vadászatokkal kapcsolatos lövenyenek ez évben is igen jól tőttek ki; ugy a sport szempontból, mint az anyagi sikert illetőleg. A három versenynapon 16 futamban, 10 tulajdonosnak 49 lova indult. 19 urlovás összesen 106-szor állt nyeregbe.

Kiosztatott dijakban összesen 15,300 korona és 16 tiszteletdíj.

Ez évi versenyeken volt először képviselve 2 kiváló erdélyi ménes, igen sikerült produkumokkal, a mi a versenyzési kedv fokozódása és a tenyészanyag javulására mutat. A nagyközönség körébe is mindinkább kezd terjedni a lövenyenek iránti érdeklődés; vannak ugyan még nálunk sokan, kik haszontalan ur passionak tekintik a lövenyeneket; de azért kezdenek már ezek is meggyőződni annak nemzetgazdasátilag fontos feladatáról.

Erre mutat az első napi verseny nagy látogatottsága, a mi kedvező idő esetén, tekintettel a program érdekes összeállítására, bizonyosan megkésztetereződött volna a 2-ik napon. Csodálni lehetett, hogy a különvont nem egészen üresen érkezett Zsukra, a nagy szélvihar és esőbe, mely a kocsin és kerékpáron kirándulni szándékosokat elriasztotta. A karmadik napon se volt kedvező az idő és mégis volt közönség meglehetősen számmal, dacára annak, hogy épen az nap volt Kolozsvárt az iparos congressus, mely sokakat visszatartott.

A mi a társulat pénzügyeit illeti, azokba lényeges változás nem fordult elő. A mult évi közgyűlés által jóváhagyott költségvetés, a mint a számadásokból látható, be lett tartva; csak is egy tételnél nem lényeges az eltérés, a mennyiben az építkezésre előirányzott 600 forint helyett tényleg 3915 frt. lett ezen czimen kiadva; de miután azon 3000 frt. mely az állam az építkezéshez járult, nem terheli a költségvetést, a tulajdonképpeni tulköltekezés redukálódik 315 frtra. Ez is csak abból keletkezett, hogy a már egyszer kiszállított építkezési anyagot el kellett költöztetni a Hubertus lak mellől, hova t. i. eredetileg tervezve volt az építés, mivel a terület tulajdonosával nem sikerült egyezsre jönni. Ezzel kapcsolatosan van szerencsém kijelentni, miszerint a földmívelési miniszter ő Nagyméltóságával folytatott tárgyalások befejeztével a létrejött egyezség folytán egy 20 lóra való istállót építettünk 3 szobával, a tisztek és legénység részére, kellő felszereléssel. A mint már a mult gyűlésnek volt szerencsém jelezni, az állam 3000 frtal járult ezen építkezéshez, azon kikötéssel, hogy a többletet a társulat tartozik fizetni és ugy az épület, mint a telek, az államkincstár irasson át örök tulajdon joggal. Ezen egyezség nagyon előnyös az államra, de nem kevésbé az reánk nézve is; a mennyiben a társulat istállója, melyet eddig díjtalanul engedett át az állami lovak elhelyezésére, most már felszabadulván, egyeseknek volt berbe adható és már az első évben behozta a 25%-jait azon összegnek, melyet az új istálló építéséhez járultunk. Ezen anyagi haszon mellett egyszersmint segített az évről évre mind inkább érezhető istálló hiányon is. Más építkezés az év folyamán nem volt, kivéve néhány kisebb szerit átalakítást, melyok a mutakozó nagyobb lakás és istálló kereslet folytán váltak szükségessé.

A bevétel majdnem minden tételnél kedvezőbb volt, mint az előirányzat és csak is a tagdíj hátralékból folyt be kevesebb, ez okozta azt, hogy adószámkönyből nem törleszhettünk az előirányzat szerint, a fedezet azonban mag van a kint levő követelésekben.

Társulatunk az év folyamán három új taggal szaporodott, u. m. gr. Tisza István, Egán Ede és br. Bánffy Endre mindhárom kitűnő aqisított.

Az eddigi vendéglős, saját kérelmére felmentetvén kötelezettsége alól, Gárdonyi és

Társ vállalták el a konyhát, személyzet és lovak élelmezését és általános meglegedést érdemltek ki.

A jövő évi versenyek biztosítására már meg vannak téve a szükséges lépések. A Magyar Lovaregylet már megadta a versenytarthatási engedélyt és határidőül szept. 30. okt. 7. és 14-ét tűzte ki, valamit az eddigi dotaioit t. i. 3000 koronát már meg is szavazta. A totalisateur engedélyezési kérvény be van adva, ugy szintén a Felső-folyamodvány a Kabinet-irodához és az államdiakért való kérelem a Földmívelési Miniszteriumhoz, nem külömben a kérvény Kolozsvár városához és az Erdélyi Gazdasági Egylethez az eddigi dotatióként.

Egyleti élet.

A helybeli kertészeti egyesület márczius 1-én délután 5 órakor választmányi ülést fog tartani; ülés helye: a főter 2 számú ház 1 emeleten.

Memento mori.

Ébredést hirdet a földből előbujó virágszál, ébredést hirdet az illatos ibolya, a barátságos napsugár, a madarak ezerféle vidámja; a föld megújulni készül hosszú, dermesztő téli álmából s az ember vidáman, könnyelműen rohan a gyönyörűk, az élvezetek kábító mámorába.

Vidám muzsika szó, hangos öröm, s egy-egy öfenelett pillanatban elhangzott „soha sem halunk meg” kiáltás tette zajosná még a tegnapi este a báltermek izzó levegőjét, karesu, vidám ifjú párok lejtették a keringőt és csárdást a sima parketten s Karnevál herczeg tombolt örömeiben, hogy elérte 52 napig tartó korlátlan uralkodásának telőpontját, de nem sejtette, hogy öröme oly hamar törmre változik. Tegnapi még jó kedve volt, csak amugy kaczerkedott a tüzes szemekkel s ma már életveszélyesen megsebezve kell visszavonulnia.

Tegnap még mi is élveztük a földi gyönyöröket, siettünk a báltermekben kitombolni magunkat s ma Szent Mihály templomának nagy harangja ünnepélyesen hitt az október szent zsámolyához, figyelmeztette, hogy az embert a szüntelen változó s mulékony gyönyörök nem elégítik ki s a szívének tátongó örvényeit nem töltetik be, hanem csak az Isten adhatja meg a valódi nyugalmat és vigasztalást, a melyet a világ nem adhat.

Ezt a szép és magasztos gondolatot fejezi ki az egyház ma, Hamvázószerdán, midőn összegyűjtve hievit, oda zugja kinek kinek a fülebe a rémséges, de épen rémségességében főséges: „Memento mori” t.

Az Ur szolgálja behitni hamuval fejűnket és figyelmeztet: „Emlékezzél meg ember, hogy porból lettél és porrá leszel”.

Bármennyire el is merüljünk a világ élvezeteiben, gyönyöröiben, mégis jól csik lelkünknek időközönként lemondani a világi gondolatokról és az égiekkel foglalkozni, mert hiszen nincs itt állandó maradásunk, e siralomvölgy csak ideiglenes hazánk.

Épen azért menj, távoz utadon Karnevál herczeg, jöttödét örömmel üdvözöltük, de távzzásodan sem szomorkodunk. És te? Jöjj böjti szent idő, adj nyugalmat és vigasztalást az élet küzdhomokán kifáradt lelkünknek.

Isten hozott! Légyüdvözölve!

B. L.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1900. Február 28.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— Sverdnától. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

XV.

(Folytatás.)

(47)

Elvégre is, ámbár ő a Curzon Roderik pártján volt és Ryder Evert tudta azt, nem volt ok rá, hogy kissé alkalmatlan udvariasságot némi udvariassággal ne fogadjja. Mosolyogva fogadta el a székét, ez volt az első mosoly, mit Ryder tőle kapott. Végre tudta, hogy Dóra csak azért ment oda, mert némileg kényseritve volt azt tenni. És most a leány értékre akarta adni, hogy távozni szándékozik.

— Köszönöm, mondá, néhány perezig pihenek, a sétám, ebben a nagy hőségben kissé fárasztó volt. De kérem, ne tartóztasson fel hosszasan. Mert tudja, éppen most nagyon el vagyok foglalva.

Szemei az ajtó felé voltak fordulva, élvezettel nézve a kint levő szépségeket.

Ha a helyett a Ryder arca felé lettek volna fordulva, látnia kellett volna annak a koserő csalódását és bánatát, mit nem tudott elrejtteni. Mig Ryder habozott, azon tűnődve, hogy bátorkodjon-e ötlet arra kérni, hogy maradjon ott hosszasanban, kopogtatnak az ajtón és egy cseléd belépett.

— Bocsánat sir — sir, — Boone ur van itt.

— Boone? Mit akar?

Magunkról.

Kolozsvár. febr. 28.

Mélyen tisztelt közönség! Bocsnátot kell kénünk, hogy néhány sorban magunkkal foglalkozunk, de erre némileg jogot ad az a körülmény, hogy a körül szó van, nemcsak a mi szerkesztőségünk derék tagja, de a magyar költészetnek is elismert tehetségű munkása.

A szerkesztőség tegnap este szükkőrti házi ünnepélyt rendezett, mely alkalommal költőmunkatársai: Jékely Aladár ünnepelte, abból az alkalomból, hogy az „Ellenzék”-ben immár száz poemája jelent meg.

Mikor volt az első és mikor volt a századik? nem tartozik a dologra. Fődolog, hogy volt s így az az ötletünk támadt, hogy a költő szerkesztőségi meglepetésben részesítjük.

Ez a meglepetés hushagyó kedd estéjére volt kitűzve, a mikor Jékelynek kitűnően festett arczképét, megfélelő tréfás czeremóniák között lepleztük. Ezt a pillanatot a szerkesztőség egyik rimelője így örökíté meg:

„Lehullott im e képről a lepel

Költőnk téged a bámulat lep el.”

Hogy bámulat lepte el Jékelyt az bizonyos, mert nem is sejtette, hogy a hushagyó keddi szerény oszóna alatt az ő arczképének leplezése lappang, összeesküvésnek is beválló titokzatos-sággal.

A szerkesztőség egyik tagja diszbeszédet tartott, a másik az „Ellenzék”-kel borított képet nagyon komoly ábrázattal, de tréfás megjegyzések kíséretében leplezte, a harmadik költeményt zengett, melyben humorosan volt leírva a költő élet útja. Majd tréfás vers hangzott fel, a melyben az ünnepellet a szerkesztőség tagjai vidám hangulatban köszöntik, hogy azt mondja:

„Ércszobor illetve, kő-alapon

Nem e szerény képecske e falon,

De mert a költő szobrot érdemel,

Azt majd a nemzet halála emel...”

Az elhangzott verseken persze maga Jékely mulatott legjobban, a ki hamar megértette a szerkesztőség tréfáját, a melylyel csak igaz szeretetünket tolmácsoltuk az író, a munkatárs és a jó barát iránt.

A hushagyó keddi tréfát, szerény vacsora követte, melyen tosztok nélkül, de annál őszintebben kívántuk, hogy a mi poetánkat, a ki tulajdonképen már régen a nemzeté — az Isten még sokáig éltesse.

Azt hisszük, hogy ebben a kívánságban szíves olvasóink velünk éreznek, s ép ez a tudat vezette tollunkat, mikor a magunk házi ünnepélyéről is megemlékeztünk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 28.

— Ifju Téglás Gábor temetése.

Tegnap d. u. helyezték örök nyugalomra az élete kora tavaszán elhunyt ifju Téglás Gábor hirlapírót. A temetés, mint említettük, az új Károli-kórház klinikáinak kápolnájából történt. A Felsőszén-utczában levő új kápolnának Téglás volt az első vendége.

Óriási közönség jelent meg a temetésen. A résztvevők sora az egész Alsó- és Felsőszén-utczán végighuzódott. A temetésen jelen volt Kolozsvármegye, Kolozsvár város tisztikara majdnem teljes számban, az erd. ev. ref. egyház tisztikara Bartók György dr. püspökkel, Kolozsvármegye árvaszéke Hory Béla elnökkel; az egyetem tanári karából jelen voltak a következők: dr. Fabinyi Rudolf rektor, Szádeczky Lajos, Schneller István, Haraszthy Gyula, Lőte József, Vályi Gábor, Halász Ignác, Óváry Kelemen, Lukács Adolf, Klupáthy János, Kolozvári Sándor, Pisztoróy Mór, Turner Adolf A „Magyar Polgár” szerkesztősége Ajtai K. Albert szerkesztő vezetése alatt, az „Újság” Héderváry Lehel szerkesztő vezetése alatt, az „Ellenzék” Magyar Mihály szerkesztő vezetése alatt testületileg jelentek meg a pályatárs temetésén.

A nagyközönség soraiban ott láttuk a következőket: Hory Béla árvaszéki elnök, Jékely Aladár telekkönyvezető, Kiss Sándor akad. igazgató, Versényi György tanár, Lázár Aurél főügyészhelyettes, stb. A család tagjai közül a temetésen jelen voltak a szülők, Téglás Béla joghallgató, az elhunyt öccse, Téglás István tanfelügyelő, Téglás Károly erdőmester, Téglás József tanár és Köck Károly tüzérhadnagy. Az elhunytak kolozsvári jó barátai teljes számban ott voltak a gyászolók soraiban. A Nemzeti Színház tagjai is testületileg jelentek meg.

A koporsó előtt Molnár Lőrincz lelkész tartott magvas, emelkedett szellemű beszédet. Ezután a pályatársak nevében Faragó Jenő bucsuztatta el. Ezután megindult a menet.

A gyászokcsit egészen elborította a koszorúk sokasága. A sirnál dr. Horváth Emil hirlapíró tartott nagyon szép, költői lendületű beszédet, Ditrői Nándor pedig a Téglás halálára írt megható versét szavalta el. Ezután Balogh Jancsi zenekara szólalt meg. „Lehullott a reggő nyárfa levele”, „Szomorú fűz hervadt lombja” s még néhány szivreható szomorú nótát játszott oly érzéssel, hogy a hegedű siró hangjának hatása alatt mindenki könnyezett. Verőfényes, szép idő volt a temetés alatt.

A nap bucsusugarai rávetődtek a fiatal író koporsójára, midőn azt a zene elhangása után a sir sötét üregébe lebocsájtották.

Nyugodjék békével!

Id. Téglás Gábor főigazgató a következő nyilatkozat közzétételére kért fel bennünket:

„Felejtethetetlen kedves Gábor fiam temetése alatt a saját, az egyetemi ifjúság és Ko-

lozsvár sz. kir. város egész közönsége részéről tapasztalt megható részvételt megtört atyai szívem forró köszönetét nyilvánítom.”

Id. Téglás Gábor,
főigazgató.

— Preparandisták vissza téérése.

A kolozsvári tanító képző intézet növendékei közt kezd a törvényen kívüli állapot megszűni. A rendes elő adásokat szorgalmasan látogatják és 24 növendék már az internátusba vissza is költözött. Valószínű, hogy pár nap alatt az intézet komolyabb és jelesebb növendékei mind vissza fognak térni. Helyesen is teszik, mert önmaguknak ártanak és szülőiknek okoznak aggodalmat, zomoruságot, kárt azzal, hogy ex-lex állapotba helyezkedtek. Kozma Ferencz tanfelügyelő atyai jóindulattal bánik velök, ő a helyettes igazgató s így most már csakugyan semmi ok sincs arra, hogy a kellemes óthom megvetve szerte szét lakjanak a növendékek. Orbók Mór igazgatótól az alábbi nyilatkozatot kaptuk:

Nyilatkozat.

A kolozsvári állami tanítóképző-intézetben felferült iskolai zendülés alkalmából nyilvánosságra jutott ama nekem imputált kijelentés, hogy a működés előtti időben a növendékek fegyelme, rendtartása, erkölcsi élete rosszabb volt a mostaninál. — Ez aztán félreértésekre adott alkalmat. — Én csupán az internatusnak az externatus feletti előnyeit hangoztattam, s legjobb tudomásom szerint az én mélyen tisztelt, nagyérdemű elődöm is egy nézetem van velem. — Ezen elvi álláspontommal tehát korántsem akartam azokat megbántani, kik a régi rendszernek részesei voltak. — Ellenkezőleg nagy érdemű elődömről s mindazokról, kikkel ő egy testületben működött, mindig a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel nyilatkoztam s érdemeikről évi jelentéseimben forró köszönetem kifejezése mellett emlékeztem meg. — Azt is készséggel jelentem ki, hogy a korábbi rendszer tanulói közül sok kitűnő készségű tanférfit nyert a magyar népoktatás intézménye; többek között a mitanári karunkban is két olyan kiváló szakképzettséggel bíró tanár működik jelenleg, kik egykor ezen képzőzönek voltak tanulói, s kiknek intézetünkhez való megnyerése iránt én tettem meg az első lépést.

Kolozsvárt, 1900. febr. 28-án.

Orbók Mór,
tanítóképző-intézeti
igazgató.

— A kolozsvári kaszinó hushagyója. Hagyományos szokás az erdélyi főurak körében az, hogy a hushagyó három napig tartó vidám lakomával ünnepeljenek meg. Tegnap este is összegyűltek a kolozsvári kaszinó tagjai a szokásos ünnepélyre. A lépcsőházat Schultz Rezső műkertész dísznővényekkel nagyon szépen feldíszítette. Feldíszítették a kaszinó termeit s tűkór simára csiszolták a parkettet. A vendégek színház után gyűltek össze. Jelen voltak a mulatságon a következők:

Gr. Bethlen Károlin, gr. Bethlen Gergeyné és leányai, gr. Beldi Kálmánné leányai, gr. Beldi Emma, Elekcs Károlyné, gr. Beldi Ferenczné, Böllöny Józsefné, gr. Nemes Jánosné leányai, gr. Lázár Istvánné, br. Szentkereszty Zsigmondné, Szabó Józsefné, gr. Wass Béláné leányai, br. Wesselenyi Béláné leányával, gr. Zichy Istvánné és leánya.

Antos István, br. Bánffy Ernő, br. Bánffy Endre, gr. Beldi Kálmán, gr. Beldi Kálmán ifju, gróf Bély György, gróf Bethlen Ödön, Nagyboldi Böldöny József intendáns, gr. Bethlen Sándor, Csaba Zoltán, gr. Haller Jenő, gr. Horváth Toldi Rudolf, Kállay Gusztáv, lovag Montbach Imre, gr. Nemes János, Szacsay Sándor, br. Szentkereszty Zsigmond, gr. Teleki Károly, gr. Teleki László koltói, Tholnai Elemér, br. Wesselenyi Béla, Czobel Béla, Elekcs Antal, Pótsa János.

Táncszal kezdődött az estély s tartott éjfélig. Ekkor az étterembe vonult a társaság s lakomához ült, melyet a kaszinó vendéglőse Nyiszli Viktor szolgáltatott. A lakoma éjjel 3 óráig tartott, azután ismét tánc következett, a másfél óráig tartó kottiliont gr. Haller József nagyon változatosan rendezte. A táncznak a reggeli 8 óra vetít véget; ekkor oszolni kezdtek a hölgyek, a főurak azonban d. e. fél 10-ig voltak együtt. Ma este 7 órakor kezdődik a mulatság folytatása és vége valószínűleg csak holnap lesz.

— Éjféli harangszó. Tegnap éjféli 12 órakor Kolozsvár r. kath. templomaiban egy felórán át az összes harangokat meghuzták. Erre az a rendelkezés szolgált indító okul, melyet a pápa a szent év alkalmából tett, s melylyel elrendelte, hogy a nagybőjt megkezdését ezzel az éjféli harangszóval jelezzék az egész katolikus világban. Ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy ma Hamvázó szerdán az összes katolikus templomokban ünnepélyes istentiszteleteket tartottak, melyeken nagyszámu ájtatoskodó közönség vett részt. Mise folyamán a hamvázás szertartását végezték.

— Az ifjúság magyar ruhája. Hirt adtunk már arról a mozgalomról, a mely a nagyváradi hazafias jogászfifjúság körében indult meg, hogy tudniillik márczius tizenötödikére magyar ruhát csináltatnak és azonnal lehetőleg mindig magyar ruhában fognak járni. Mint most Nagyváradról írják, a szép mozgalomhoz egyre többen csatlakoznak s a mozgalom vezetője már érintkezett is egy budapesti gyárossal, a ki följajánlotta, hogy a ruhákat a lehető legjutányosabb áron fogja elkészíteni. Az ifjúság legközelebb ebben a dologban gyűlést tart.

— Oberti zene-szerzői sikere.

Oberti János, a kolozsvári dalkör derék és ügybuzgó karnagya a Szent Antal társaság tegnapi felolvasási estélyén igen nagy sikert aratott „Mária jó anyánk” című szerzeményével. A pompásan megírt karrdal egyszerűen nemes hangulatával és mély vallásos érzésével ragadta meg a hallgatóság figyelmét. Mindenki őszintén gratulált Obertinek, mint zeneszerzőnek sikerült művéért s csak ajánlható, hogy Oberti kétségtől erősen tehetséges a templomi zene és dalköltés terén mennél gyakrabban értékesítse. Tegnap kivívott sikere csak ösztönzésül szolgálhat neki arra, hogy tovább haladjon a megkezdett uton.

— Siremlék a templom körül.

A főtéri templom körül a csatornázási ásatok alkalmával nem csak emberi csontokat, hanem újabbban sírköveket is ástak ki.

Egyik sírkő felirata ez:

Alj meg itt utazó tekints e példára,
Nemzetes Telegdi Mihály sirhalmára.
Tud meg te is aki akadt sz — ala — rgr.
73 esztendő éltén számlála,
Kimult e világból ki számlála,
Augusztusnak 23-ik napjában,
1806-ik esztendő tájában,
Így végtére a földnek gyomrába,
Élte Hiv párja Mintangyal Borbára,
Kivel 29 esztendő számlála,
És a sirhalom követ azért állította,
Hogy a ki tekintí nyugalmát kívánja.

Egy másik sírkőről ez olvasható le:

Und diesses Sterbliche muss Anziehen
Die Ans'erblichkeit, C y. 130.

E kövön Jézus feltámadása és menybemenetele ives alakban ki van vésvé. A jelek azt mutatják, hogy e kő a 18 századból való.

— Hanyatló gabonaárak.

Bpestről írják: A budapesti gabona-tözsden az irányzat napról-napra lanyhabb válik. A lisztüzlet rendkívül kedvezőlen, amit legjobban illusztrál az a tény, hogy a legtöbb fővárosi malom csak egy malomszárnyban dolgozik, sőt két nagy malom vasárnapon át teljesen szünetel. Mig ilyformán a kereslet csekély, a kínálat napról-napra nő és eképp a haussse-párt lába alól elveszti az alapot. A készruza értékelésére már annyira előrehaladt, hogy kitűnő, aczélos és legalább 80 kilónak kell lennie annak a buzának, amelyért ma Budapesten még 8 koronás árt lehet elérni. A gyönyörű időjárás szintén elősegíti a határidők hanyatlását és különösen azt eredményezi, hogy az októberi buza épp ugy esik árában, mint az áprillisi. Ugy az áprillisi, mint az októberi buza 8 fillérrel hanyatlott, a készruza pedig 5 fillérrel.

— A Kaszinó házi estélye.

A kolozsvári nemzeti kaszinó ez idei második házi estélyét folyó évi márczius hó 3-án szombaton este tartja meg a New-York szálló termeiben. Az estélyen Csikai népzene-kara játszik, s ezuttal ismételtelen bemutatják az estén oly nagy tetszést aratott: *Palotást*. Az estélyre Kolozsvár előkelő köreiből igen sokan készülnek, úgy, hogy a siker bizonyosra vehető. A rendező bizottság is nagyon buzgolkodik, hogy az etély kielégítse a közönség várakozását.

— Hölgyek a kolozsvári dalkörben.

A kolozsvári dalkör kebelében egyidőben Kolozsvár néhány ügybuzgó hölgye is részt vett, s ezzel emelte az ének nemesítő hatását. Egyideig a női kar működése szünetelt, legújabbban azonban a Szent-Antal társaság felkérése következtében készséggel ígérték meg közreműködésüket, a tegnapi felolvasó estélyen már énekelték is. A részt vevő hölgyek a következők: dr. Szöllősy Attiláné, Girsik Gyuiáné, Hajdu Istvánné, Kerekes Istvánné urnők, Ferenczi nővérek, Csipkés Mariska, Nagy Piroksa és Demjén Margit kisasszonyok.

— Bőjti prédikáció. A Ferencz-rendiek belvárosi templomában a nagy bőjt alatt szerdán délután fél 4-től lesznek a szent beszédek. Bau Sándor kiváló egyházi szónok tart minden héten prédikációt.

— Felolvasási estély. A Szent Antal-társaság az általa létesített ideiglenes árvamenház javára tegnap délután rendezte ötödik felolvasási estélyét, a r. kath. főgymnasium dísztermében, mely ez uttál is szorongásig megtelt előkelő közönséggel úgy annyira, hogy a később jövők már csak a folyósón tartózkodhattak. Gróf Majláth Gusztáv püspököt, ki megígérte a megjelenését, közbőjött betegsége akadályozta meg az estélyen való részvételben. A közönség sajnálkozva hallotta a főpásztor betegségéről szóló hírt. Az estély *Kreutzernek* „Lágyan cseng az esztharangszó” című dalával vette kezdetét, melyet a kolozsvári *Dalkör* vegyeskara adott elő igen szépen, s általános tetszés között. Ezután *Ince* Sándor joghallgató szavalta el *Pethő* József „A részvét anygala” című költeményét sok érzéssel, s a közönség sűrű tapsai között. Az estély főpontját dr. Ferenczy József egyetemi tanárnak „Szent Antal a spanyol művészetben” című rendkívül érdekesen megírt értékezőse képze,

mely ugy becses és gazdag tartalmával és érdekes eszmemenetével majdnem egy órán át állandóan lekötte tartotta a közönség figyelmét. Különösen az a rész, melyben a katholicizmus érdemeit sorolta fel a művészetnek vallásos szempontból való pártolása terén, mély benyomást gyakorolt a hallgatóságra, mely a kitűnő felolvasót előadása végén percenkig tartó taps és éljenzéssel üdvözölte. A kiváló professzor nagy sikeréhez csak gratulálhatunk. Ismét a dalkör tagjai léptek elő, élükön Urbanetz Emilia kisasszonnyal, e nagytelhetségű énekművésznővel s a közönség óriási tetszése között adták elő Oberti Jánosnak, a dalkör érdemes karnagjának „Mária jó anyánk” című hangulat-teljes kardalát, oly precizitással és meleg-séggel, mely az egész közönséget elragadta. A magán szölamot Urbanetz Emilia k. a. énekelte teljes művészi készséggel. A közönség a derék énekeseket és Urbanetz Emiliát lelkes tapsviharral üdvözölte. A tapsok után egy kedves megjelenéstí kis leány Andrasszky Margit k. a. lépett az emelvényre s mélyen meghattotta a közönséget Várady Antal: ak „Az utolsó sor” című gyönyörű költeményének bensőségletes előadásával. A közönség a derék zajos tapsokat provokált. A kitűnően sikerült estélyt a kolozsvári dalkör vegyes kara által előadott Ima fejezte be. Kolozsvárnak e kitűnő dalegylete mai szereplésével is igazolta régi jó hírét s becsülettel rászolgált a közönség elismerésére. A perseyes gyűjtésből a jótékony ezéla 88 korona 11 fillér folyt be.

Mulatságok.

Helyreigazítás A ref. theol. fakultás hanyversenye 1900. márczius 1-én, d. u. 5 órakor lesz a fakultás dísztermében, mit a mult számban tévedésből márcz. 2-ra tett értesítéssel szemben helyreigazítunk.

A rendezőség.

A *Dávid Ferencz egylet estélyén* a vidékről is többen fognak résztvenni, Budapestről jelen lesz Benedek Elek író, mcr. Duren Cecilen művésznőn kívül, dr. Daniel Gábor a képviselőház alelnöke, dr. Chester Frank amerikai konsál és valószínűleg dr. Bedő Albert ny. államtitkár és orsz. képviselő.

LEGÚJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Háboru.

London, febr. 28.

A Reuter-ügynökség jelenti Sterkspruitból 26-iki kelettel:

Ladygreghől ideérkezett búr forrásból való jelentések szerint Brabant tábornok elfoglalta Jameston és a búrok összes lovait zsákmánnyul ejtette.

London, febr. 28.

A Standardnak jelentik Pietertionból 25-iki kelettel:

Ma reggel fegyverszünetet kötöttek a harczoló felek, hogy halottaikat eltemethessék.

A Timesnek azt jelentik Marqueseből tegnapi kelettel, hogy sok angol és más idegen elhagyja Transvalt. Az utóbbiak közt meglehetősen sok kormányhivatalnok van, kik három hónapi szabadságra Hollandiába mennek.

Páris, febr. 28.

Az „Intrasigent” című lap gyűjtést indított egy diszkardra, melyet Cronjenak akarnak átadni.

Tegnap este a boulevardokon nagy tüntetés volt a búrok mellett, miközben 2 angol embert kigunyoltak. Több lap annak a nézetnek ad kifejezést, hogy **Cronje szerencsétlensége még nem döntötte el a háboru sorsát s remélik, hogy Európa interveniálni fog.**

London, febr. 28.

A hadügyminiszterium tegnap este 8 órakor Roberts tábornagnak következő Paardebergben délben föladott táviratát teszi közzé:

Hírszerző osztályom megszerezte nekem a bizonyosságot, hogy Cronje csapatai elvesztették bátorságukat.

A katonák nagyon el vannak kedvetlenedve. A vezérek között viszálykodás ütött ki. Elkedvetlenedésüket még fokozza, hogy csatlakoztak reményükben, hogy a segítségükre siető csapatok ki fogják őket szabadítani veszedelmes helyzetükből. Ma reggel 3 órakor ismét hatszáz lépéssel közeledtek az ellenséges sánczokhoz, úgy, hogy már most csak nyolczvan lépés választott el bennünket tőlük. Katonáink elánczolták magukat aránylag csekély veszteséggel.

Egészen reggelig tartották magukat ebben az új pozícióban. Ugy látszik, hogy sikeres előrenyomulásunk megérlette a válságot.

A buroknak be kellett látniok, hogy már most nem tarthatják magukat tovább.

Még hajnal hasadása előtt fehér lobogó oltalma alatt parlamentair jelent meg nálunk.

Cronje által aláírt levelet adott át előőrünknek. Cronje a levélben kijelentette, hogy **föltétlenül megadja magát.**

Erre azt üzentem neki, hogy **személyesen el kell jönnie a táborunkba és hogy összes csapatainak fegyver hátrahagyásával el kell hagyniok hadállásukat.**

Cronje hét órakor reggel személyesen eljött hozzám és azonnal tárgyalni kezdtünk a kapitulációról.

Beszélgetésünk folyamán arra kért, hogy **barátságosan bánjak vele és hogy részesítem abban a kegyben, hogy fogságában feleségei, unokái, magántitkárs, hadsegédje, szolgái osztozhassanak.**

Megnyugtattam, megígértem minden kívánságát, hogy teljesíteni fogom. Értésére adtam, hogy embereket fogok melléje adni, hogy az uton illő tisztelettel bánjanak vele.

Cronje még ma délután Prettyman tábornok kíséretében el fog utazni Fokvárosba.

Az elfogott búr sereget is még ma elküldöm Modder-Riverbe, honnan apróbb csapatokban Fokvárosba fogják szállítani.

Roberts egy későbbi táviratában még a következőket jelenti:

A búr hadifoglyok száma összesen **négyszer**, kik közül 1150 oránzi, a többi pedig transzvali.

Ezenkívül átadtak nekünk a búrok hat ágyut.

Brüsszel, febr. 28.

Leydes ügyvivő mondja, hogy az *igazi háboru* még csak most következik. **A búrok el vannak tőkelve a legnagyobb elszántsággal folytatni a háborut, ha csak Anglia nem ajánl elfogadható békét.**

Joubert most a Val folyó hosszában fogja csapatait koncentrálni. A búrok ezen a vonalon most is rendkívül erős védelmi állást foglaltak el.

Valószínűleg itt fog döntő küzdelem végbemenni. Cronje kapitulációja gadhatatlanul nagy csapás, **de nem olyan, mely a háboru végleges kimenetelére döntő befolyást gyakorolhatna.** Az, hogy ötvenhatezer emberüknek sikerült 10 napi véres harc után **háromezer emberünket elfogni, nem nagyon dicsőséges dolog.**

Divatos szerelem.

Budapest, febr. 28.

A mult nyáron a Trencsenymegye Rajecz fürdőn játszott Korvaly Béla és bandája. A fürdő legelőkelőbb vendégei közé tartozott egy magasrangu katonatiszt családja is ott volt a fürdőn.

A tiszt családhoz tartozó szép leány Emma annyira rajongott a magyar zenéért, hogy megkérte atyját, engedné meg, hogy ezimbalmozni tanuljon.

Az atya beleegyezett és ezimbalomtánónak megfogadták a banda ezimbalmosát, Band Pistát.

Késő őszi tartottak a lecke órák s ekkor egyszerre a leány eltűnt. Atyja megtudta, hogy leányával egyidőben bejelentés nélkül utazott el, a banda ezimbalmosa is.

December közepéig kutatótt, míg ki nyomozhatta, hogy hová való a ezimbalmos Bizonnyitékot szerzett arról is, hogy Emma a ezimbalmossal tűnt el.

Ekkor levelet írt Oroszka község bírójának, ki válaszában megerősítette, hogy Emma a cigányok közt él. Mikor a bíró megmutatta Emmának apja levelét — a leány sirva esőkolta meg a sorokat.

A Budapesti H. munkatársa felkereste a leányt, a kit ott talált a cigány lányokkal lapdávza.

— Tavasszal lesz az esküvőnk — mondta. Már apa is beleegyezett.

A vőlegénye nem volt oda haza. A szomszéd községben ezimbalmozott.

A román kamarák ülősszaka.

Bukarest, febr. 28.

Minthogy a rendes parlamenti ülősszak ma véget ért, a kamarák tanácskozását rendkívüli ülősszakként márczius 15-től 27-ig meghosszabbították.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapfajladonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 326—900.

189. 3—3.

Hirdetmény.

Kendermál községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztétven, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1.) hogy mindazok kik az 1886. évi 92. t.-cz. 15 és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi 38. tcz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §. a.) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t.-cz. 7. §-a és az 1891. évi 16. t.-cz. 15. §. b.) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. tcz. 22. §. alapján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e végből történt keresetüket hat hónap alatt vagyis **1900. évi augusztus hó 25-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be; mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2.) hogy mindazok a kik 1886. évi 29. t.-cz. 16 és 18. §-nak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.-cz. 5 és 6. §-ban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1900. évi augusztus hó 25. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be; mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

3.) hogy mindazok, a kik az 1. és 2., pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik — ideértve azokat is a kik a tulajdonjogarányának az 1889. 38. t.-cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1900. évi augusztus hó 25. napjáig** bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az említett bejegyzéseket, csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyszersmind figyelmeztetnek azokat a feleket a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket telekkönyvi hatóságnál átvethetik.

Hidalmás, 1900 február 12-én.

A kir. járásbíróság telekkönyvi hatósága.

Papp Romulus
kir. albiró.

Sz. 325—900.

188. 3—3.

Hirdetmény.

Berece községre nézve az 1892. évi XXIX. törv. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztétven, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. tcz. 15. és 17. §§-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi 38. t. cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi 16. t. cz. 15. §. a.) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. cz. 7. §-a és az 1891. évi 16. tcz. 15. §. b.) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. tcz. 22. §. alapján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törési keresetüket hat hónap alatt vagyis **1900. évi augusztus hó 25. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, — a ki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. évi 29. tcz. 16. és 18. §-oknak eseteiben — ideértve ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t. cz. 5. és 6. §-ban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1900. évi augusztus hó 25. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, — a ki időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett hátrányára nem szolgálhat.

3. hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. tcz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis **1900. évi augusztus hó 25. napjáig** bezárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyszersmind figyelmeztetnek azokat a feleket a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag nyújtanak, az eredetieket telekkönyvi hatóságnál átvethetik.

Hidalmás, 1900 február 12-én.

A kir. járásbíróság telekkönyvi hatósága.

Papp Romulus
kir. albiró.

Sz. 10365—899.

207. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Pankovszky Lajosné, szül. Bogdán Pólinak kérelmére a végrehajtási árverés joghatályával bíró árverést elrendelte a kolozsvár-városi kir. járásbíróság területén levő Kolozsvár városban fekvő és a kolozsvári 2150 tjkvben A + 3. rdszám 300.1, 300.2, 302.2, 302.4. hrszámokkal jelölt Bástya-utca 8a, 8b. házszaámok alatti házastelekből és tartozékaiból özv. Pankovszky Lajosné szül. Bogdán Pólit illető egyhuzadrészből jutalékra 675 forint becsértékben, s a kolozsvári 4363 tjkvben A + 1. rend. 2184. hrszámmal jelölt Kőkeret-utca 2. házszaám alatti házastelekből ugyan csak özevgy Pankovszky Lajosné, sz. Bogdán Pólit illető egyhuzad részbeni jutalékra 97 forint 50 kr. becsértékben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban és pedig mindkét birtokjutalékra vonatkozólag özv. Pankovszky Ferencné szül. Csibí Mária teljes hasznélvezeti jogának fenntartásával mint ezennel megállapított kikiáltási árban; és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi március hó 17. napján délelőtt 10 órákor** ezen kir. tszék 14. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben — vagy az 1881. LX. törvényikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvezikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Kolozsvárt, 1899. nov. 19.
Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tszéki bíró.

Eladó

**5 drb. mezőgazdasági bank és takarékpénztári részvény
à 120 korona árban.**

Hol? Megmondja a kiadó-hivatal.

201. 2—3.

**A kalotaszegi takarékpénztár részvénytársaság
1900 évi március 18-án d. e. 10 órákor**

az intézet helyiségében tartja meg

Rendes évi közgyűlését.

Tárgysorozat:

1. Az igazgató és felügyelőbizottság jelentésének tárgyalása és a felmentvény megadása.
2. Tisztajövedelem felosztás.
3. Két igazgató, 2 felügyelő bizottsági tag választása.
4. Czegjegyzékben előfordult tollhiba kiigazítása.

200. 2—3.

Az igazgatóság.

Tisztán vagy borral élvezve kitűnő!

Szabadalmazott

O X I G É N - V I Z I I I

Legkellemesebb üdítő-ital!

A természetes és mesterséges ásványvizeknél és szódaviznél felette előnyösebb és kellemesebb, cukorbetegknél, szív, tüdő asthma, gyomor- és vesebajoknál, legelőkelőbb orvosi szaktekintélyektől, klinikák, korodák stb. stb. által ajánlva.

Az életnek új erőt ad!!

Egy palack oxigenes savanyuvíz ára házhoz szállítva 10 fillér

Egy palack oxigenes szikvíz ára házhoz szállítva 12 fillér

Kapható és megrendelhető a g.árosnál:

Halász J. gyógyszerész

Kolozsvár, Trecsintéri gyógyszerár. Telefon szám 164. és
Batiz J. urnál helyben, alsókereszt-utca 19a.

■ **Sűrített (comprimált) Oxigén belégzésre** szintén
nevezett gyógyszerárban kapható! ■
182. 3—00.

A palackok fekve tartandó!!!

Sürgőnyezim: **Pollák Clauser Kolozsvárt.**

POLLÁK és CLAUSER

KOLOZSVÁRT

Telefon sz. 104.

vizvezeték csatornázás és szivattyú felszerelési vállalat
Kőfalsori-szappan-utca 4. és Postakert-utca 1. sz.

Vállalatunk körébe tartozik: **Városi, gazdasági és házi vízvezeték, köz- és magánfürdők, központi fűtések, szellőztetések, minden rendszerű clostettek, vízeldek, szőkókutak, tűz- és kerti locsoló-csapok, mindennemű szivattyúk felszerelése, városi csatornázások építése, magánházak csatornázása öntött vascsövekkel, elsőrendű köagyg-csövekkel s szab. „Ziseller” rendszerű saját gyártmányu csement-csövekkel, valamint közönséges beton-csövekkel, vagy helyszínen csömöszölve, csóagnak készítése legjobb minőségű betonból.**

Minden e szakmába vágó munkálatok bárhol a vidéken is elvállaltatnak, ugyszintén javítások és átalakítások is.

162. (2—5.)

**Belközép-utca legszebb helyén
51. szám alatt**

Egy csinos kényelmes uri lakás az emeleten, mely áll 4 utcza, 5 udvari szobából és minden más hozzátartozóiból, (esetleg két lakrésze is osztható) vízvezeték és csatornázással felszerelve

április hó l-ére kiadó!!!

Értekezhetni ugyanott az emeleten d. u. 3—4-ig.
206. 1—2.

Utolsó hét!

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSO HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT
NAGY JÖTEKÖNYSÁGI SORSJÁTÉKANAK
FŐNYEREMÉNY: **100.000 KORONA.**
EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELEK
20% LEVONÁSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIZETNETNEK.
Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

165. 3—10.

Sürgőnyezim: **Bernáth gépraktár**
Kolozsvár.

A m. kir. posta és távirda szállítója Erdélyben!

Minden rendszerű
VARRÓGÉPEKET
szabók, cipészek, tűzletek, családok részére.

Ugyszintén az összes elsőrangú
KERÉKPÁROKAT és azok minden egyes alkatrészeit szállítja a legmérsékeltebb áron vagy kedvező fizetési feltételek mellett.

Telefonszám: **412.**
Szakszerű mechanikai műhelyben, a javítások, emaillozások, nickelezéseket gyorsan és olcsón készítem el.

■ **Kerékpár kölcsönző osztályt is tartok.** ■

A zárt kerékpár iskolám nagy-utca 1. szám alatt használható reggel 5-től délután 8-ig.
Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök. 1184. 28—8.

Ügynökök magas jutalék vagy fix fizetés mellett felvétetnek.